

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL VILIUKŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONO ĮSTEIGIMO, JO NUOSTATŲ IR
RIBŲ PLANO PATVIRTINIMO**

2012 m. spalio 5 d. Nr. D1-817

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 14 straipsniu, 15 straipsnio 1 dalimi ir 23 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#); 2006, Nr. [66-2429](#); 2007, Nr. [39-1437](#); 2010, Nr. [65-3195](#), Nr. [84-4404](#)) 18 straipsniu, 28 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.10 ir 1.11 punktais, įgyvendindamas 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 2 tomas, p. 102) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/105/EB (OL 2006 L 363, p. 368), 3 straipsnio 1 dalies, 4 straipsnio 4 dalies ir 6 straipsnio 1 dalies nuostatas:

1. Į s t e i g i u Viliukų miško biosferos poligoną.

2. T v i r t i n u pridedamus:

2.1. Viliukų miško biosferos poligono nuostatus;

2.2. Viliukų miško biosferos poligono ribų planą.

3. P a v e d u Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos per 15 darbo dienų nuo šio įsakymo įsigaliojimo pateikti įregistruoti Viliukų miško biosferos poligono ribų planą Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre, per mėnesį nuo šio įsakymo įsigaliojimo pateikti Viliukų miško biosferos poligono ribų planą suinteresuotoms institucijoms, taip pat atitinkamoms savivaldybėms.

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

VILIUKŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viliukų miško biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Viliukų miško biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas), taip pat nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos ir tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2005, Nr. 84-3105), Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#); 2006, Nr. 57-2025), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

3. Nuostatuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme (Žin., 1997, Nr. [108-2727](#); 2009, Nr. [159-7200](#)).

II. BIOSFEROS POLIGONO STEIGIMO TIKSLAI IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

4. Biosferos poligono paskirtis:

4.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami ir prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

4.2. išsaugoti vertingą Viliukų miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti teritorijoje randamas saugomas gyvūnų, augalų ir grybų rūšis, Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines ir užtikrinti palankią jų apsaugos būklę:

4.2.1. 9020 *plačialapių ir mišrių miškų¹, 9080 *pelkėtų lapuočių miškų buveines;

4.2.2. baltamarges šaškytes (*Hypodryas maturna*), didžiuosius auksinukus (*Lycena dispar*), purpurinius plokščiavabalius (*Cucujus cinnaberinus*), akiuotuosius satyrus (*Lopinga achine*);

4.2.3. miškines dirsuoles (*Bromopsis benekenii*), aukštąsias gegūnes (*Dactylorhiza fuchsii*), plūduriuojančiuosius sklenduonius (*Ricciocarpos natans*), stačiąsias dirvuoles (*Agrimonia pilosa*), paprastuosius kardelius (*Gladiolus imbricatus*), žalsvažiedes blandis (*Platanthera chlorantha*), retažiedes migles (*Poa remota*), stačiuosius atgirus (*Huperzia selago*), plunksnines pliusnes (*Neckera pennata*);

¹ Žymėjimas (*) nurodo Europos Bendrijos svarbos prioritetinius buveinių tipus.

4.2.4. plačiąsias platužes (*Lobaria pulmonaria*).

4.3. užtikrinti kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugą, ekologinę pusiausvyrą;

4.4. vykdyti natūralių buveinių ir saugomų rūšių, nurodytų Nuostatų 4.2 punkte, stebėseną, su rūšių apsauga susijusius mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę ir jų būklę;

4.5. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

- 4.6. analizuoti žmogaus veiklos poveikį miško ekosistemai;
- 4.7. užtikrinti, kad gamtos ištekliai būtų naudojami tvariai;
- 4.8. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.
5. Ūkinė ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti Nuostatų 4.2 punkte nurodytų natūralių buveinių ir rūšių, jų buveinių apsaugos būklės.
6. Siekiant išsaugoti Nuostatų 4.2 punkte nurodytas natūralias buveines ir saugomas rūšis, visame Biosferos poligone:
 - 6.1. draudžiama:
 - 6.1.1. keisti hidrologinį režimą, išskyrus esamų melioracijos sistemų priežiūrą, tvarkymą ir rekonstravimą bei Biosferos poligono planavimo dokumentuose numatytas priemones;
 - 6.1.2. apsodinti miško laukymes ir aikštes mišku;
 - 6.2. skatinama:
 - 6.2.1. palikti dalį plynų kirtaviečių savaiminiam atžėlimui;
 - 6.2.2. šienauti, šalinti savaime plintančius medžius ir krūmus miško pievose, aikštėse, palei miško keliukus ir kanalus;
 - 6.2.3. miškotvarkos projektuose numatyti priemones, skirtas palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir vertikaliąją struktūrą;
 - 6.2.4. palikti negyvą (brandžių lapuočių) medieną.
7. Biosferos poligone esančiose 9020 *plačialapių ir mišrių miškų, 9080 *pelkėtų lapuočių miškų buveinėse:
 - 7.1. negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių danga, išskyrus Biosferos poligono planavimo dokumentuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą);
 - 7.2. 9020 *plačialapių ir mišrių miškų buveinėse negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus specialiuosius ir atrankinius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė. Taip pat negali būti šalinama buveinėse susidaranti negyva (stambesnė kaip 30 cm skersmens) mediena, iškertami seni lapuočių medžiai;
 - 7.3. 9080 *pelkėtų lapuočių miškų buveinėse negali būti vykdomi miško kirtimai, išskyrus atrankinius kirtimus, specialiuosius kirtimus, siekiant formuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną bei sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė.
8. Saugomų rūšių ir natūralių buveinių, nurodytų Nuostatų 4.2 punkte, palankiai apsaugos būklei užtikrinti skatinama įgyvendinti gamtotvarkos planu ar kitu Biosferos poligono planavimo dokumentu numatytas saugomų rūšių ir natūralių buveinių apsaugos priemones.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA, TVARKYMAS IR KONTROLĖ

9. Biosferos poligono apsaugą ir tvarkymą pagal kompetenciją organizuoja, Nuostatų 4.2 punkte nurodytų saugomų rūšių ir natūralių buveinių būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka Krekenavos regioninio parko direkcija.
10. Nuostatuose nurodytoms veiklos rūšims skatinti ir kitiems specialiems gamtotvarkos darbams biosferos poligone atlikti, moksliniams tyrimams bei stebėsenai plėtoti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.
11. Biosferos poligono teritorijoje gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę pagal kompetenciją vykdo aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai ir valstybiniai miškų pareigūnai.

12. Veiklos Biosferos poligone reglamentavimas, nustatytas Nuostatais, keičiamas teisės aktų nustatyta tvarka.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

13. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais tvarkyti ir lankyti saugomų vertybių, atlikti stebėjimų, mokslinių tyrimų, taip pat pažintiniais tikslais lankyti Biosferos poligone saugomų objektų.

14. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę Nuostatų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

VILIKŪ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONO RIBŲ PLANAS

